

# Hluchota jako jedna z příčin komunikační bariéry ukrajinských uprchlíků

Mgr. KRISTÝNA VOŘÍŠKOVÁ

Hluchota/sluchová porucha je stav, kdy dochází ke snížení či ztrátě schopnosti vnímat zvuky. Někteří si pod pojmem hluchota představí člověka, který ohluchl v produktivním věku, má rozvinutou slovní zásobu a ovládá svůj mateřský jazyk, většina si ale pod pojmem vybaví člověka, který neslyší a komunikuje znakovým jazykem. Majoritní společnost používá pojem hluchota nebo hluchoněmost ve významu neslyšícího člověka, tedy člověka, který neslyší, dorozumívá se znakovým jazykem, ale ovládá i mluvený/psaný mateřský jazyk. Ne vždy tomu tak je. Dalším problémem je v mylné představě, že znakový jazyk je mezinárodní/univerzální – jakési esperanto. Není tomu tak, znakový jazyk je přirozený a plnohodnotný komunikační systém, jenž je tvořen vizuálně motorickými prostředky se svojí vlastní gramatikou, nezávislou na mluveném jazyce. Příval uprchlické vlny poukázal na chybnou domněnku o jednotnosti znakových jazyků a vnesl do společnosti nový problém, se kterým se nepočítalo: jak komunikovat s neslyšícími uprchlíky z Ukrajiny, jejichž mateřským jazykem je ukrajinský/ruský či jiný dialekt znakového jazyka země, ze které pocházejí. Jak se vyrovnat s rozličností znakových jazyků, neexistencí ukrajinských tlumočnicků ZJ, vytížeností českých tlumočnicků a nadměrnými požadavky ze strany Ukrajinců? Málokdo si umí představit, jaké to je být v cizí zemi, neumět jazyk místních obyvatel, neslyšet a přesto muset komunikovat. Avšak bez

ochoty k vzájemnému porozumění, pochopení kultur, mentality, bude tato bariéra nepřekonatelná.





**Mgr. Kristýna Voříšková** je sociální pracovnice a tlumočnice českého znakového jazyka. K práci v sociální oblasti se dostala přes neslyšící prarodiče a svého tatínka, který je soudním tlumočnickem znakového jazyka. Vystudovala magisterský obor sociální politika a sociální práce na ZČU v Plzni. V současné době působí v organizaci Spolek neslyšících Plzeň, p. s. a zároveň vyučuje na VOŠ zdravotnická, managementu a veřejnosprávních studií předmět znakový jazyk.